Oppvekst, kultur og velferd

- 0,1 %	39,7 %	8,1 %	1 015,5
Resultat	Andel av samlet ressursbruk	Sykefravær	Utførte årsverk

Drift

(Beløp i 1 000 kroner)

	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik	Budsjett 2021
▶ **Barnehage**	**256 267**	**263 361**	**6 702**	**262 898**
▶ **Skole**	**365 606**	**363 315**	**-2 291**	**369 955**
Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd	4 109	4 395	678	4 178
PPT	11 152	11 432	280	11 724
Voksenopplæring	12 346	12 820	474	13 012
Tøndergård skole og ressurssenter	3 776	3 570	-206	3 999
Kulturskolen	11 182	12 979	1 797	12 612
Kulturtjenesten	39 059	42 016	2 957	37 244
Moldebadet	3 266	2 737	-529	-2 599
Barnevern	51 275	48 295	-2 980	49 492
Flyktningtjenesten	53 632	51 577	-2 055	35 215
NAV Molde	42 238	36 609	-5 629	36 713
	853 908	**853 106**	**-802**	**834 443**

Sektor oppvekst, kultur og velferd hadde et samlet merforbruk på 0,8 mill. kroner i 2020.

Innen sektoren er det store forskjeller. Sektoren startet 2020 med et for høyt driftsnivå. Gjennom året har det vært generell stram drift og et særlig søkelys på økonomi. Lojaliteten i tjenestene er sterk. Innleie av vikar har vært holdt på et minimum, sykefravær har vært kontinuerlig fulgt opp i enhetene og det har vært gjennomført nedbemanningsprosesser i flere enheter for å tilpasse seg de økonomiske rammene. Likevel har det vært svært utfordrende. Mot slutten av 2020 opplevdes økonomisk drahjelp, mellom annet som følge av redusert arbeidsgiverperiode ved koronarelatert sykefravær og flere innvilgede søknader enn forventet om tilskudd fra IMDi til flyktninger som trenger særlig oppfølging. Dette gjorde at sektoren samlet sett fikk et økonomisk resultat som ble vesentlig bedre enn forventet.

Selv om sektoren samlet sett oppnådde et vesentlig bedre økonomisk resultat enn det som var rapportert gjennom året, har sektoren økonomiske utfordringer knyttet til enkeltenheter. Dette er utfordringer som sektoren vil dra med seg inn i budsjettåret 2021. På skoleområdet hadde seks av skolene til dels store merforbruk, som hovedsakelig skyldes tiltak rettet mot elever med større og sammensatte utfordringer i skolen og i SFO. Moldebadet fikk i 2020 kompensert 4,6 mill. kroner for tapte inntekter grunnet Covid-19. Samtidig med at nedstengingsperioden på 3 måneder gav reduserte driftsutgifter, førte dette til et bedre økonomisk resultat enn det som kan forventes i et vanlig driftsår. Barneverntjenestens merforbruk er hovedsakelig knyttet til iverksatte tiltak utenfor hjemmet, som kjøp av institusjonsplasser og beredskaps- og fosterhjem. NAV Molde har siden 2018 hatt en betydelig økning i sosialhjelpsutbetalingene. Denne trenden har de nå klart å stoppe, men fortsatt medfører sosialhjelpsutbetalingene et betydelig merforbruk.

Selv om Covid-19 og smittevernreglene har lagt noen begrensninger på hvordan enhetene kan samhandle fysisk, har sektoren likevel prioritert utviklingsprosesser innenfor handlingsrommet ved digital samhandling og en del fysiske møter innenfor smittevernreglene.

Gjennom flere tjenestedesignprosesser i 2020 har sektoren funnet frem til en felles plattform for tjenestene der bruker skal settes i sentrum i alle sammenhenger: “Oppvekst, kultur og velferd skal gi tjenester på en enkel og proaktiv måte til innbyggerne”. Denne plattformen har dannet grunnlaget for sektorens bidrag og medvirkning i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Å forhindre utenforskap og utvikle tjenester som er mest mulig inkluderende og universelle, er en sentral oppgave i sektoren. Dette har det vært fokus på i utviklingsarbeidet. Det har handlet om hvordan tjenestene skal sette inn tiltak til riktig tid og arbeide forbyggende gjennom en åpen og samhandlende kultur mellom tjenestene. I arbeidet vektlegges en helhetlig tilnærming til individ og familier ved å fange opp behov og å tilpasse tjenester ut fra behovene. Mye kan bli enda bedre og utvikling av tjenestene fortsetter i 2021.

Tjenestene møter ofte dilemma mellom lovkrav og tilgjengelige økonomiske ressurser og mellom hva som vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt i et lengre tidsperspektiv mot de faktiske økonomiske rammer i øyeblikket. Dette krever nøye avveininger og prioriteringer.

Covid-19

Tjenestene i sektoren har svært ulike oppgaver og Covid-19 utfordret på ulike måter og i ulikt omfang. Det er en ny situasjon for alle tjenestene. Omstillingsviljen og kompetansen har vist seg å være stor. Skolene og barnehagene har hatt de mest omfattende oppgavene. Både i perioden med nedstenging og i åpne perioder med varierende beredskapsnivå. I perioden skoler og barnehager var stengt, ble det lagt til rette for å ivareta de mest sårbare barna og barn av kritisk personell. God samhandling mellom tjenestene og bruk av digitale verktøy både til undervisning i skole og kulturskole gjorde at det etter forholdene gikk godt.

Sykefravær

	Sykefravær
▶ **Barnehage**	**11,5 %**
▶ **Skole**	**6,6 %**
Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd	1,9 %
PPT	2,3 %
Voksenopplæring	8,1 %
Tøndergård skole og ressurssenter	7,3 %

	Sykefravær
Kulturskolen	3,2 %
Kulturtjenesten	7,2 %
Moldebadet	7,0 %
Barnevern	12,4 %
Flyktningtjenesten	17,7 %
NAV Molde	10,1 %
	8,1 %

Molde kommune har mål om et stabilt sykefravær på 6,0 pst.

I tillegg til det lovpålagte oppfølgingsarbeidet overfor sykemeldte medarbeidere, har sektoren hatt fokus på helsefremmende arbeidsplasser. En helsefremmende arbeidsplass fokuserer på hvordan man kan organisere arbeidet, skape et godt arbeidsmiljø og et samarbeidsklima som gir god helse og utvikling for alle ansatte.

Arbeidsgiver kan ikke skjerme de ansatte fra de utfordringer som tjenesten krever. Arbeidsgiver kan derimot bidra til å utvikle robuste arbeidsfellesskap og en støttende og mestringsorientert ledelse, som gjør det lettere å stå i utfordringene uten å bli syke av jobben. Tett samarbeid med tillitsvalgte er viktig i dette arbeidet.

Både kommunesammenslåing og spesielt koronasituasjonen har krevd mye fokus på individuell oppfølging av arbeidstakere. Her har det vært lagt ned betydelige arbeid for å sikre nærvær. Det har i mindre grad blitt tid til å arbeide forebyggende og med arbeidsfellesskapet. Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor har blitt gjennomført høsten 2020. Resultatene foreligger i januar 2021 og vil bli arbeidet med i hver enkelt enhet.

Hele sektoren har for 2020 et fravær på 8,1 prosent og dette er i stor grad langtidsfravær. Korttidsfraværet er på cirka 1,7 prosent både det egenmeldte og det legemeldte.

Årsverk

	Faste årsverk	Variable årsverk	Sykefravær	Utførte årsverk

	Faste årsverk	Variable årsverk	Sykefravær	Utførte årsverk
▶ **Barnehage**	**198,0**	**22,3**	**-24,8**	**195,5**
▶ **Skole**	**531,4**	**14,9**	**-38,3**	**507,9**
Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd	4,0		-0,1	3,9
PPT	20,6		-0,5	20,0
Voksenopplæring	41,6	0,4	-3,7	38,3
Tøndergård skole og ressurssenter	82,2	4,2	-6,6	79,8
Kulturskolen	33,9	0,5	-1,2	33,2
Kulturtjenesten	28,8	1,1	-2,3	27,6
Moldebadet	11,1	4,1	-0,8	14,3
Barnevern	48,5	2,4	-6,6	44,3
Flyktningtjenesten	28,4	0,3	-5,5	23,2
NAV Molde	30,6	0,1	-3,4	27,3
Totalt	**1 059,1**	**50,2**	**-93,8**	**1 015,5**

Antall utførte årsverk er basert på alle lønnskjøringene gjennom året. Det er tatt utgangspunkt i fast stillingsprosent og utbetalt timelønn, disse er så omregnet til årsverk. For å komme frem til et godt tall på antall utførte årsverk for året, er det korrigert for sykefraværet. Dette er selvfølgelig en skjønnsmessig tilnærming, men tallene for utførte årsverk anses likevel til å være presise. Utførte årsverk skal gjenspeile kommunens faktiske ressursbruk.

Det er viktig å påpeke at antall årsverk blir påvirket av tjenestesalg til andre kommuner, interkommunale samarbeid der Molde kommune er vertskommune og til en viss grad øremerkede prosjektmidler og annen ekstern finansiering.

Fremtidige utfordringer

For å kunne skape en bærekraftig økonomi i sektoren og tilstrekkelig kvalitet i tjenestene, er det behov for strukturelle og/eller organisatoriske endringer. Det blir viktig å fremover arbeide for at det ordinære tjenestilbudet blir så universelt som mulig for å redusere behov for spesialundervisning og ekstra

tilrettelegging i skole og barnehage. Det vil si å utvikle tjenester som inkluderer flest mulig i det ordinære tjenestilbudet.

Flere skoler la opp til redusert bemanning fra høsten 2020 for å tilpasse seg rammene. Redusert personalressurs gir utfordringer med oppfølging av elever med spesielle behov og oppfylling av lærernormen.

Det oppleves en stor økning av barn og unge med psykiske utfordringer. Det kommer til syne ved mellom annet mer utfordrende adferd i skolen og fravær fra skolen. Det er mulig at dette har blitt forsterket av Covid-19, men utviklingen har vært der over tid. Dette er også en generell utvikling som også sees på nasjonalt nivå. Innkjøp av læremidler og utstyr i forbindelse med ny læreplan vil være utfordrende å kunne prioritere.

Kompetanseutvikling og å rekruttere riktig kompetanse vil bli viktig for flere av tjenestene. Særlig må nevnes kompetansekravene for å undervise i skolen. Det er rekrutteringsutfordringer innenfor flere fagfelt.

Det er behov for å harmonisere bedre tjenestene i ny kommune, flere felles planer og rutiner. Harmonisering av økonomi er særlig aktuelt innenfor skole og barnehage for å kunne gi et likeverdig tilbud i hele kommunen.

Det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å redusere behovet for sosialhjelp og å redusere barnefattigdom gjennom å inkludere flere i aktivitet og arbeid. Dette er arbeid som krever ressurser på kort sikt, men vil gi bedre livskvalitet for de innbyggerne det gjelder. Det vil også bidra til fremtidig arbeidskraft til regionen.

For innbyggerne med flyktningbakgrunn, vil det være behov for et mer tilpasset introduksjonsprogram og norskopplæring som gir raskest mulig kvalifisering til og varig tilknytting til arbeidslivet.

Ny introduksjonslov trådte i kraft i januar 2021. Denne stiller vesentlig større krav til progresjon i norskopplæring og vil utfordre de kommunale tjenestene på et enda mer individuelt tilpasset introduksjonsprogram som optimaliserer læring og integrering for den enkelte. Antallet flyktninger som kommer til Molde har vært lavt i 2020 og det gir lite stordriftsfordeler i tjenestene. De statlige tilskuddene har blitt kraftig redusert. For å sikre et godt tilbud til flykninger, vil det være stor fordel med stabilt volum på bosetting.

Oppvekstreformen/barnevernsreformen trer i kraft 1. januar 2022, og 2021 vil være et år med forberedelse. Oppvekstreformen innebærer blant annet at kommunene skal overta mer av ansvaret for rekruttering av fosterhjem. Reformen innebærer også at det er barnevernstjenesten som skal behandle de mest alvorlige sakene og at langt flere saker skal løses av fra andre tjenester i kommunen.

Moldebadet er 10 år i 2020. Anlegget vil kreve vedlikehold og investeringer fremover. Det fuktige og varme inneklimaet gir stor belastning på bygningen og selve driftsanlegget vil kreve reparasjoner og vedlikehold som følge av alder og slitasje.

Investeringer

(Beløp i 1 000 kroner)

	Prosjekt	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik
▶ Kulturtjenesten		3 968	5 070	1 102
Totalsum		**3 968**	**5 070**	**1 102**